

Takvâ, Haramdan Sakınma ve Yemin Çeşitleri

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn. Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ hayri halkihî seyyidinâ Muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'd:

Fa'lemû eyyühe'l-ihvân fe-inne efdale'l-hadîsi kitâbullah ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ Muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem. Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ ve külle muhdesetin bid'atün ve külle bid'atin dalâletün ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr. Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

إِيَّاكُمْ وَالْجُلُوسَ عَلَى الطَّرِيقَاتِ، فَإِنْ أَبَيْتُمْ
فَأَعْطُوا الطَّرِيقَ حَقَّهُ: غَضُّ الْبَصْرِ، وَكَفُّ الْأَذَى،
وَرَدُّ السَّلَامِ، وَأَمْرٌ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهْيٌ عَنِ
الْمُنْكَرِ، وَإِرْشَادُ السَّبِيلِ

İyyâküm ve'l-cülûse ale't-turukâti. Fe-kâlû: mâ lenâ büd. İnnemâ hiye mecâlisünâ

netehaddesü fîhâ. Kâle: fe-iza ebeytüm ille'l-mecâlise fe-a'tu't-tarîka hakkahâ. Kâlû: Ve mâ hakku't-tarîk? Kâle: Gattu'l-basar ve keffü'l-ezâ ve reddü's-selâm ve emrûn bi'l-ma'rûf ve nehyün ani'l-münker.

Sadaka Resûlullah fî mâ kâl ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allahu Teâlâ hazretlerinin selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun. Allahu Teâlâ dünya ve âhiretin hayırlarına cümlelerinizi nâil eylesin.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in hadîs-i şerîflerinden bir demet okuyup izah etmek üzere toplanmış bulunuyoruz. Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izahına başlamazdan önce, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'e bağlılığımızın, ümmetliğimizin, sevgimizin, saygımızın bir nişanesi olmak üzere ruh-u pâkine hediye olsun diye; ve onun cümle âl'inin ve ashâbının, etbâının ve ahabâbının ruhlarına hediye olsun diye; sâir enbiyâ ve mürselînin, cümle evliyâullah ve Allah'ın sevgili kullarının ruhlarına hediye olsun diye; bilhassa Ümmet-i Muhammed'in irşadıyla meşgul olmuş olan sâdât ve

meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye; bu beldeleri fetheden fatihlerin, şehitlerin, gazilerin, cümle hayır ve hasenât sahiplerinin, şu camiye yapan ve yaşatanların ruhlarına hediye olsun diye; bu kitapları, bu hadisleri bizlere yazıp nakledenlerin ruhlarına hediye olsun diye; kendisinden feyz aldığımız hocalarımızın, alimlerimizin ruhlarına hediye olsun diye; uzaktan ve yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere şu meclise gelmiş bulunan siz kardeşlerimizin âhirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun, cümlesinin ruhları şâd olsun ve biz yaşayan müslümanlar da Rabbimizin rızasına uygun ömür sürüp yaşayıp güzel işler yapıp huzuruna sevdiği razı olduğu kullar olarak varalım, Peygamber Efendimiz'in meclisine âhirette, Havz-ı Kevser'i başında erelim diye, buyurun bir *Fâtihâ*, üç *Ihlâs-ı Şerîf* okuyalım, öyle başlayalım.

a. Yolların Üzerinde Oturmanın Şartları

... Kitabında sahih hadisleri toplamıştır. Onun kitabında kayıtlı bulunan, metnini az önce okumuş olduğumuz hadîs-i şerîf, yollarda oturmakla ilgili. Peygamber *sallallahu aleyhi*

ve sellem bizi irşat ve terbiye etmek için buyurmuş ki;

İyyâküm ve'l-cülûse ale't-turukâti. “Yol kenarlarında, yol üzerlerinde oturmaktan sakının.”

Ne işiniz var, oturmayın!

Fe-kâlû: mâ lenâ büddün. Sahâbe-i kirâm dediler ki; “Çaremiz yok yâ Resûlallah. Başka toplanacak, buluşacak, oturacak yerimiz yok.” *Innemâ hiye mecâlisünâ netehaddesü fîhâ.* “Ancak işte o yol kenarlarındaki yerlerde otururuz, orada meselelerimizi konuşuruz. Başka imkânımız yok.” dediler.

Fe-izâ ebeytüm ille'l-mecâlise fe-a'tu't-tarîka hakkahâ buyurdu Peygamber Efendimiz. “Madem ki çareniz yok, ille yolların kenarlarında oturacaksınız, toplanacaksınız, madem oralarda oturup meclis kuracaksınız; o zaman yolun hakkını yola verin.”

Dediler ki;

Kâlû: ve mâ hakku't-tarîk? “Yâ Resûlallah, yolun hakkı nedir?”

Buyurdu ki;

Gattu'l-basar. “Gözleri sakınmak, yummak.” Bir.

Ve keffü'l-ezâ. “Başkalarına eza vermekten çekinmek.” İki.

Ve reddü's-selâm. “Selam verilirse ona karşılık vermek.” Üç.

Ve emrün bi'l-ma'rûf. “Emr-i mâruf eylemek.” Dört.

Ve nehyün ani'l-münker. “Nehy-i münker eylemek.” Beş.

b. Gözü Haramlardan Korumak

Birincisi neydi?

Gattu'l-basar. İnsan yola oturdu mu geleni geçeni süzer. “Vay, bu gelen kim? Bizim mahalleye yabancı. Yanındaki kadın nesi oluyor? Mantosu uzun, kısa; başörtüsü şöyle...” vs. İnsan böyle geleni geçeni süzer. Yürüyen adam da ayağını nereye basacağını şaşırır. Görücüye çıkmış kız gibi insan ne yapacağını şaşırır. Herkesin gözü üzerinde... Lüzum yok. Gelen geçeni öyle bakışlarıyla tarassut etmek; lüzum yok. Oradan kadın geçer, kadına bakmamak lazım; nâmahrem geçer, nâmahreme bakmamak lazım; yabancı geçer, bakmamak

lazım. Gözüyle günaha girmemeye çalışmak lazım. Gözü haramlardan, yasaklardan kapatmak lazım.

Her yerde öyle ama, demek ki o zamanın meclislerinde de, şimdi yol kenarlarındaki kahvelerde olduğu gibi böyle geleni geçeni gözle süzmek [olabiliyormuş.] “Şuraya oturayım, şurası manzaralı bir yer. Geleni geçeni seyredeyim, gözüm lezzetlensin.” diye oturuyor millet manzaralı yere, önlerine çaylar geliyor, meşrubatlar geliyor; öyle etrafı tarassut ediyorlar. Doğru değil.

قُلْ لِّلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا
فُرُوجَهُمْ

*Kul li'l-mü'minîne yeguddû min ebsârihim ve yahfezû furûcehüm*¹ diye buyuruyor Kur'ân-ı Kerîm'de Allahu Teâlâ hazretleri. “Ey Resûlüm! Mü'minlere söyle, gözlerine sahip olsunlar.”

Bak, Allah gözleri kapaklı yaratmış.

Neden?

¹ 24/Nur, 30.

Gerektiği zaman kapansın diye. Bakılmayacak şeyler var demek ki. Bakılmayacak şeylere bakılmasın diye Allah gözü kapaklı yaratmış.

Bazıları da diyorlar ki;

“Gözün kapağı varsa yasağı da mı var? Her yere bakarım!”

Bu isyandır!

“Güzele bakmak sevap.”

Bu söz küfre kadar götürür insanı! Allah'ın haram kıldığı bir [şeye] sen bir de “sevap” dersin, insan küfre kadar gider. Güya müslümanlarla dalga geçiyorlar!

“Ya ne olacak hocam! O kadar da sert olma, o kadar da ham sofuluk yapma! Allah yaratmış, güzele bakmak sevap.”

Hayır kardeşlerim! Güzele bakmak haram! Onların mânasıyla nâmahreme, kadına bakmak haram!

“Güzele bakmak sevap.” desek; “Şu manzaranın güzelliğine bak! Şu dağları Allah ne kadar güzel yaratmış! Şu ormanlara bak! Suudi Arabistan'da hiç yok, her taraf çöl. Bizim

memlekete vermiş. Çok şükür hâlimize! Aman yâ Rabbi! Şu denizin ihtişamına bak, ne kadar engin sular! Bu denizin içinde neler var kim bilir? Yâ Rabbi! Senin ilmin şu deryalar gibi, bizim ilmimiz bir damla gibi...” Çiçeğe bakmak, kokusunu koklamak, bahçeye bakmak, meyveye bakmak... Tamam, ibret nazarıyla baktığı zaman güzel şeylere bakmak sevap. Ama nâmahrem bir kadına bakmak veya nâmahrem bir erkeğe bakması, o güzel bir şey değil, o çirkin bir şey, o kötü bir şey! O Bektaşî oyunu. Eskiler “Güzele bakmak sevap.” demişlerse bile, güzellikleri yaratan Allah’ın varlığını anlamaya vesile olsun diye manzaraya, meyveye, sebze, çiçeğe, hoş şeylere bakıp yaratanına karşı sevgisi ve saygısı artması bakımından demişlerdir. Sen getir onu yanlış yerde tatbik et; günahlı şeye sevaplı de, bir de bununla alay et. Bu küfre kadar götürür, Allah korusun!

Mü’minler gözlerine sahip olacaklar, namuslarına sağlam olacaklar, harama bakmayacaklar, haram iş yapmayacaklar. Çünkü Peygamber Efendimiz; “Gözler de zina eder.” buyurdu.

“Ya ben Őimdiye kadar hiç yabancı kadına elimi sũrmedim.”

Veyahut bir kadın; “Ben yabancı bir erkeğe hiç el sũrmedim.”

Ama “Gözler de zina eder!” diyor Peygamber Efendimiz. Uzaktan bakıp sũzũp hayal ettiği zaman da günaha girer.

Onun için, kalbimiz pak olacak. Âzâlarımız da pak duygularımızın emrinde olacak, haram işlere yanaşmayacak.

Şeytana maskara olmayalım. Kendimizi güldürmeyelim. *Kendine güldürme öyle düşmen-i bed-sureti.* Öyle hain, öyle ezelî düşmanı kendimize güldürmeyelim. “Vah! Şeytan Şu müslümanı ne hâle getirdi, nasıl kandırdı!” diye dostların yüreği kan ağlıyor; düşman da seviniyor, şeytan da gülüyor. “Bu hacı efendiyi kandırdım. Bu müslüman delikanlıyı kandırdım. Bu müslüman hanımı kandırdım.” diye şeytan gülüyor, seviniyor. Onun için, şeytanı güldürtmeyelim. Şeytanın maskarası, oyuncacı olmayalım. Gözümüze sahip olalım.

Göz bir semboldür. Her âzâmıza sahip olalım. Her günahattan uzak duralım. Çünkü işin

aslı günahlardan sakınmak; çok önemli bir temeldir İslâm'da. İnsan günahlardan sakınma duygusuna sahip olacak, haramdan kaçınma duygusuna sahip olacak, titiz müslüman olacak. Buna “takvâ” derler. İnsan takvâlı müslüman olacak. Takvâsız olmayacak, laubali müslüman olmayacak.

Haram mı helal mi, nereden geldiği belli değil. Para eline geçmiş, yiyor. “Öderim sonra.” Para eline geçmiş, hayır yapsın diye vermişler; iki senedir, üç senedir hayra vermiyor. Değil böyle kendine hayır yapsınlar diye verilmiş parayı hayra vermeyi iki sene üç sene geciktirmek; kendisi zengin, zekât verecek, kapısına gelmiş, kapıyı çalmış, “Allah rızası için bir sadaka ver” diyor... Peygamber Efendimiz “Zenginin kendi sadakasını, kendi zekâtını geciktirmesi zulümdür!” diyor. Başkasının parası değil, kendi kesesindeki para. Verecek ama “Veririz canım bir başka zaman, kapıdaki beklesin. Yarın veririm, öbür gün veririm, başka zaman veririm... Bu gün git, yarın gel...” Zenginin sadakasını, zekâtını geciktirmesi zulüm! Zenginin zekâtını tehir etmesi bile zulümdür diyor. Onun için, Allahu Teâlâ

hazretleri her çeşit haramdan hepimizi hıfz eylesin.

İnsan haram lokma yedi mi hayrı, bereketi gider.

“Hocam, ibadetten bir lezzet almaz oldum.”

Kazancına ve gıdana dikkat et!

Neden lezzet almaz oldun? Gidiyorsun gümbürtüye... İşaret.

“Hocam hiç feyzim kalmadı. Tesbih çekiyorum, hiç lezzet almıyorum.”

İşte bak, ilk cezası odur insana. Haram yediği zaman ilk kendisinde hâsıl olan ceza budur.

Onun için muhterem kardeşlerim, iyi müslüman olmak istiyorsak -Allah müttakî kullarını sever.- takvâ ehli olalım. Her çeşit günahtan sakınalım. Bilhassa gözümüze sahip olalım.

Neden?

Şeytan bugün bütün avanesini toplamış, insana kendisine baktırtmak için, gözünü harama çevirttirmek için uğraşüyor. Reklamlar,

sinemalar, filmler, gazeteler, mecmualar, hafta sonu dergileri...

Adapazarı'nda bir yere kadar gidiyordum. Kırmızı ışıktaki arabamla durdum. Yanda gazete bayii var. Çeşit çeşit gazetelerin sayfalarını açmış. O kulübenin sahibinde de utanma kalmamış! Bütün çıplak kadın resimlerini sayfa sayfa sayfa mandallamış asmış; "Bak, ben böyle ne mallar satarım!" gibilerden oraya o çıplak resimleri koymuş. Utanmıyor! Onları satmaktan içine bir utanç duygusu gelmiyor. Onları açmaktan utanmıyor. O resimleri çektirenler utanmıyor. O resimleri çekenler utanmıyor. O resimleri basanlar utanmıyor. O resimleri seyredenler utanmıyor!

"Türkiye'nin yüzde 99'u müslüman!"

Anlat külâhıma sen benim! Ben külâhımı şöyle ters çevireyim, sen "Türkiye'nin yüzde 99'u müslüman" diye anlat dur içine... Ben işim var, gideceğim. Boş lafı dinleyecek hâlîm yok. Sen oraya anlat... Türkiye'nin yüzde 99'u müslümanmış! Nerede?! Yüzde 99'u dini unutmuş, yüzde biri kalmış! Yüzde biri kaldıysa yine iyi... 55 milyon[da] 550 bin kişi demektir.

Yüzde biri kaldıysa yine öp de başına koy.
Yüzde biri kalmamıştır müslümanların!

Ticarette ahlâk yok. İşçilikte ahlâk yok.
Verilen sözler yerine gelmez. Senetler ödenmez.
Mallar hileli. Her şey aldatmaca. Çeteler her yere hâkim.
Öldürme, asma, kesme... Merhamet, insaf nerede?! Yok! Nerede Müslümanlık,
Türkiye'nin neresinde?! Dikkatle etrafı seyrediyoruz.
Var mı, hadi bakalım gösterin! “Şu, işte *hâzâ* müslüman.” Her şeyin yarışması yapılıyor.
Güzellik müsabakaları yapılıyor. Ondan sonra ilan ediliyor.
Hadi güzel bir müslüman seçin de görelim bakalım. Kaç tane güzel müslüman kalmış?

Sen dışından ölçüp de bulamazsın. Bir de kalplerini bilen,
Allâmu'l-guyûb olan Allahu Teâlâ hazretleri, senin beğendiğini belki hiç beğenmeyecek.

Peygamber Efendimiz sahabesinden birisine buyurdu ki;

“Şu mescitte sence en makbul adam kim?”

O da şöyle başını kaldırdı, bir gezdirdi; “Filanca zât.” dedi.

“Sence en değersiz adam kim?” dedi.

Yine gözünü gezdirdi; “Filanca kimse. Bana göre böyle yâ Resûlallah.”

Dedi ki; “Senin şu beğenmediğin adamın yanında senin o beğendiğin adamın bir zerre kıymeti yoktur. O senin beğenmediğin şu kadar kıymetli, o senin beğendiğin beş para etmez.”

Çünkü Allah indinde insanların elbiselerinin kıymeti yok, boyunun posunun kıymeti yok, tıraşının kıymeti yok, mevkiinin makamının, parasının pulunun kıymeti yok; kalbin kıymeti var!

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا مَنْ آتَى اللَّهَ

بِقَلْبٍ سَلِيمٍ

*Yevme lâ yenfau mâlun ve lâ benûn. Illâ men eta'llâhe bi-kalbin selîm.*²

Sâlim, temiz, pak, sâfî bir kalp, gönül ile Allah'a gelebiliyor musun, gidebiliyor musun?

² 26/ Şu'arâ, 88 – 89.

İşte o fayda verecek. Gerideki şeyler, hepsi hesap!

“Malın mı var? Gel buraya! Dünyada malın mı vardı senin?”

“Malım vardı.”

“Söyle bakalım, nasıl kazandın bu malı?”
Bir.

Sonra, “Bu malla ilgili vazifelerini yaptın mı? Zekâtını, sadakanı, hayrını hasenâtını yaptın mı?” İki.

“Bunları Allah’ın emri yolunda mı sarf ettin, yoksa keyfin yolunda mı sarf ettin?”

Bizim memleketteki insanların ben fakirliğine inanmıyorum. Geze dolaşa inanmaz hâle geldim. Eskiden inanıyordum da inanmaz hâle geldim. Millet renkli televizyon çıkınca beşibiryerdelerini, altınlarını, gümüşlerini sattı; renksiz televizyonları çöpe attı, renkli televizyon aldı. Para olmasa alabilir mi? Herkeste para var. Dilenende bile para var. “Zekâta muhtacım!” diye kapıya gelende bile para var. Bir talebeler kalıyor belki... Onlar talebe-i ulûmdur, işte [öğrenim görüyorlar] diye belki

onlar mazur oluyor. Bu memlekette para da var. İnsaf yok!

Allahu Teâlâ hazretleri hepimize güzel huylar nasip etsin. İnsaf versin. Kendisinin razı olduğu sıfatlara sahip olmayı nasip etsin.

Yoksa dünyadaki insanların gözünü boyamak zor bir şey değil. Boyarsın, kocaman bir sakal bırakırsın...

Arkadaş anlatıyor. Mekke'nin içinde yerleşmiş olup da orada iş yapan arkadaş. "Tavafa girdim. Baktım cebime bir el değdi. Şöyle toparlandım..." diyor. Para var cebinde. "Adama, cebimi yoklamaya kalkışan kimseye baktım. Eline Kur'ân-ı Kerîm'i almış. Sakal da bırakmış. Başına da sarık sarmış. Tavafta dolaşılıyor." Bir elinde Kur'an öteki eliyle hırsızlık peşinde...

Çünkü neden?

Adam sahtekâr oldu mu her boyaya girer. Müslümanın yanına geldiği zaman orada ne revaçtadır?

Kur'ân-ı Kerîm revaçtadır. Eline Kur'an alır.

Ne revaçtadır?

Tesbih revaçtadır. Bir de tesbih taşır öteki elinde.

Ne revaçtadır?

Sakal revaçtadır. Bırakıverir, tıraş olmaz. Zaten berbere para vermek daha fena, vermiyor. Sakal da bırakır.

Kıyafetle değil ki bu, kalbin temizliğiyle. Ama Allah iflah ettirmez. Allah onun cezasını verir. Ya orada eli kesilir ya öbür tarafta belasını bulur. Dünyada da görür âhirette de görür.

Allahu Teâlâ hazretleri kötü huylardan ve kötü huylulardan cümlemizi korusun.

Ve keffü'l-ezâ. “Eza vermeyecek.”

c. Eziyet Etmekten Sakınmak

Yolda duran insan bir kere gözüne sahip olacak, başkasını taciz etmeyecek. İkincisi, eza vermeyecek.

Nasıl eza verir?

Bakıyorsun adam kaldırıma arabasını çıkartmış. Sen “Şuradan, çamursuz, susuz yerden yürüyeyim.” diyorsun; adam kaldırıma çıkarmış, koymuş oraya. [Arabası] eza veriyor;

yolu kapatmış. Çöp dökmüş veyahut yolun tam üstüne oturmuş, geçeceksin, geçemiyorsun.

Tavaf yapacaksın, oraya durmuş. Makâm-ı İbrahim’de namaz kılmak sevap. Hadi sen sevabı kazan diye onu arkadaşları oraya namaza durdurtuyorlar. Ötekiler de, dört beş kişi halka oluyorlar. Burada tavaf yapan hacılar, kadınlar, çocuklar buradan geçerken eziliyorlar. Sevap mı kazanıyor, günah mı kazanıyor?

Sevap kazanmıyor. Bunların eza çektiği kadar hakları üzerine borç oluyor. “Sen bunları ezalandırdın!” diye Allah onu cezalandıracak. Git, başka [yerde,] geride kıl namazı, o müslümanı ezalandırma. Oraya geldi mi [kadınlar,] kızlar bayılıyor, düşüyorlar, eziliyorlar.

Neden?

Üç tane beyzâde orada, makâm-ı İbrahim’de, sevaplı yerde namaz kılacakmış!

Sevabın yeri var.

Ordu Peygamber Efendimiz ile bir sefere gitti. Sıcak bir gün. Arabistan sığağı, buranın-
kine benzemez. O sıcak yolculukta oruç zamanı, bazıları oruç tuttular. Ama Peygamber

Efendimiz'in "Seferde oruç tutmak takvâ değildir, tutmayın." diye tavsiyesi var. Kâideyi biliyoruz. Bazıları oruç tuttular. Oruç tutanlar, o Arabistan'ın 45 derece sıcağında serildi, bayıldı; halsiz, mecalsiz düştü. İnsan, güneş çarpar, ölür bile. Onlar bayıldılar. Ordunun sularını öteki oruç tutmayanlar getirdi, ocaklarını onlar yaktı, kazanlarını onlar yerleştirdi, yemeklerini onlar pişirdi, hizmetleri onlar yaptı. Peygamber Efendimiz buyurdu ki; "Bugün sevapları oruçsuzlar aldı." Oruçlular değil. Çünkü insan aklını kullanacak, yerine göre iş yapacak. Olmadık yerde iş yapmak olmaz.

Geliyor camide Kur'an okuyor mesela... Yüksek sesle Kur'an okuyor. Mübarek, Kur'an okumak güzel ama ben şurada namaz kılacağım, kaç rekât kıldığımı şaşırıyorum. *Fâtihâ*'yı dört defa okuyorum, zammı sûreyi tekrarlamak zorunda kalıyorum, *Subhânallah*larımı şaşırıyorum. Biraz yavaş okusan olmaz mı? "Sevap [kazanacağım], Kur'ân-ı Kerîm okuyacağım; dinlesin öteki insanlar." Dinlesin ama insanların iş sahibi var, güç sahibi var, onun da kendine göre ibadeti var. İnsan yerli yerinde

yapmasını bilecek. Yaptığı şey güzel. Ama yersiz yaparsa güzel olmayabilir, tatsız olabilir.

Onun için Müslümanlık, iyi Müslümanlık, kaliteli Müslümanlık, zarif Müslümanlık, kibar Müslümanlık akıl işidir, öyle kolay bir şey değil. Aklı olmayan, çok zeki olmayan insan, iyi bir müslüman olamaz. Çok zeka işidir, oyuncak değil. Allah'ın rızasını kazanma yolu. İnsanın aklını başına toplaması lazım.

“Yolda eza vermemeli.”

Yola nasıl eza verir?

Çöp atar. Yer meyveyi, kabuklarını atar vs. Çeşitli şekillerde eza verebilir. Ezayı da yapmayacak.

d. İslamda Selamlaşmanın Hükümü

Ve reddü's-selâm. Yoldan geçenler insana selam verirler. Geçenin durana selam vermesi daha efdal. *es-Selâmü aleyküm* diyecek. O da *aleykümü's-selâm* diyecek. Selamı vermek sevaplı, sünnet; almak vacib. Almak boynunun borcu. Almadığı zaman mesul olur. Topluluktan birisi alırsa o mesuliyet düşer de hiçbirisi almazsa mesul olur.

Bazen ben bakıyorum, *es-selâmü aleyküm* diyorum, adam başını öbür tarafa çeviriyor. Ben de *aleyne's-selâm* diyorum. Kendi selamımı yine geriye alıyorum, geçip gidiyorum. Hem verme sevabı alıyorum hem alma sevabı alıyorum, geçip gidiyorum. O derdine yansın. O selam vermediğinin vebalini çekecek. Ne varsa! Tanıdığım bir insan değil. Ben Allah rızası için, müslüman diye selam veriyorum; o selam almıyor.

Müslümanlık çürümüş bazılarının içinde! Sarığına bakıyorsun, güzel sarılmış; cübbesine bakıyorsun, âlâ. “Ya şunun fotoğrafını çeksek de biz de sarık sarmayı bundan öğrensek!” diye heves ediyorsun. Selam veriyorsun, almıyor. Ezan okunuyor. Sen camiye yetişeceğim diye [koşturuyorsun]; [o] orada Sony marka, [şu] marka radyo alacak, televizyon alacak. Ya sen bu hacca alışverişe mi geldin, ibadete mi geldin? Burada ibadet [var;] o orada ticarete.

Reddü's-selâm. Selam verildiği zaman selâmın iadesi lazım. Hem de güzel, daha güzel bir tarzda iade etmek lazım.

وَإِذَا حُيِّتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوْهَا

Ve iza huyyâtüm bi-tahiyyetin. “Size bir selam ile selam verildiği zaman.” *Fe-hayyû bi-ahsene minhâ ev rüddûhâ.* “Daha güzeliyle veya hiç olmazsa dengiyle selam vermek lazım.”³

Daha düşük bir şekilde selam vermek olmaz. Ya bir ilave yapacaksın; *selamün aleyküm* derse, *ve aleyküm selam* diyeceksin, bir tebessüm edeceksin. Veya *ve aleyküm selam ve rahmetullâh* diyeceksin. *Ve aleyküm selam ve rahmetullâhi ve berekâtühû* diyeceksin.

“Hocam, bırak şu Arap’ın selâmını!”

Bu Arap’ın selâmı değil, müslümanın selâmı! Cennet selâmı! Allahu Teâlâ hazretleri cennette *selâmün kavlen min rabbihî rahîm*, söz olarak, *selâmün aleyküm* diyecek. *Kavl* olarak, söz olarak müslümanlara selam verecek. Cennetin selâmı.

³ 4/Nîsâ, 86.

Sonra bu selam sözü, öyle derin bir mânası var ki... “Allah sana dünyada da âhirette de selâmetlik versin, her türlü elemenden, kederden uzak olasın.” diye dua ediyor. Müslümanın müslümana duası makbul. O duayı millet beğenmiyor; “günaydın” diyeceksin, “tünaydın” diyeceksin. Dedin, pekâlâ, “günaydın” dedin. Güneş doğduğu zaman ortalık aydın oluyor. Ne olacak? Gün aydın. Tamam. “Yumurta yuvarlaktır.” Anladık, pekâlâ. Ne olacak yani? “Gün aydın.” Bir şey çıkmaz ki! *Selâmün aleyküm* dediğin zaman, “Allah seni dünyada âhirette her türlü elemelerden, kederlerden korusun. Her türlü hayırlara erdiresin. Selâmetlik ihsan eylesin. Dârusselâm olan cennete soksun. Cennet içinde Allah’ın selâmına mazhar etsin...” Oralara kadar gider bu [selam...] Mânevî bir mânası var. Nerede cam parçası, nerede pırlanta! İkisi de birbirine benziyor ama birisi cam, birisi pırlanta; birisi taş, birisi mücevher...

“Bırak şu Arap’ın selâmını!”

Sen hiçbir şey bilmiyorsun!

Ama “bay bay” diyor. “Hadi bay bay!”
“Bay bay” ne demek?

İngiliz ayrılırken *bye bye* der. Bak, gâvurun selâmını nasıl diyorsun?! Gâvurun selâmını diyor. Hatta bakıyorum, müslüman ailelerin çocukları bile alışmış. “Hadi Allah’a ısmarladık, bay bay!” “Allah’a ısmarladık” kabul; “bay bay” senin olsun! “Bay bay” ne demek?!

Almanya’ya gittik, şaşırđım. “*Tschüss* diyor. *Tschüss*; çüss... Ben de “çüş!” anladım ilk önce. Çok şaşırđım. Almanya’da selamlaşmamış. Sonra baktım, burada modern insanlar da birbirleriyle “çüss” diye selamlaşıyorlar. Oradan gelince tamam, buradan gelince olmaz. Öyle şey olmaz! Mantıksız.

“Allah’a ısmarladık!” diyoruz bak, ne güzel! Allah’a ısmarladık, yani “Ben senin yanından ayrılıyorum, sen Allah’a emanet ol, ben seni Allah’a havale eyledim. Allah seni hıfz eylesin.” Ne güzel bir mâna! Onu bırak; “bay bay!” Millet şaşırđımış! Başka bir şey değil. Bu onu gösteriyor. Bilgisi de yok görgüsü de yok!

e. Emri bil Maruf Nehyi Anil Münker ve Adabı

Ve emrün bi’l-ma’rûfi ve nehyün ani’l-münkeri. “Yolda durduğun zaman emr-i mâruf nehy-i münker yapacaksın.”

Birisi orada yanlış bir iş yapıyorsa; “Dur, onu yapma, şu işi yap!” diyeceksin. Geçen insanı irşat edeceksin. Yol bilmiyorsa yolu söyleyeceksin, doğruyu göstereceksin, yanlışını engelleyeceksin. Müslümanın ana vazifelerinden, mühim farzlardan birisi; emr-i mâruf nehy-i münker vazifesidir.

“Hocam bir kere söyledim, dinlemedi. Ben artık demiyorum.”

Hayır! Her seferinde söyleyeceksin. Madem ki o kabahati o yapmaktan bıkmıyor, her sefer yapıyor; sen de her sefer onun başına dikilip gülererek “Bunu yapma!” diyeceksin.

Neden?

Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* buyuruyor ki;

“Benî İsrail alimleri -yani yahudilerin, yahudi kavminin alimleri, bilginleri; Tevrat’ı bilen, Musa *aleyhisselam*’ın şeriatine vâkıf olan, Allah’ın emirlerini yasaklarını öğrenmiş bulunan bilginleri- günah işleyen halkın yanından geçerken durdular, o günahları işlememelerini halka söylediler. ‘Bu günahdır, yapmayın! Allah bunu yasak etmiştir, yapmayın! Allah şunu

emretmiştir, şunu yapın!’ diye söylediler. Ertesi gün yine geçerken baktılar aynı günahı yapıyorlar. Seslenmediler bu sefer. Daha ertesi gün seslenmediler, daha ertesi gün seslenmediler... Böylece Allah, bu seslenmeyenlerin kalplerini bu günahı işleyenlerin kalplerine benzetti. Birbirine çarptı, birbirine benzetti. Onların nursuzlukları bunlara da intikal etti. Böylece topluca lanete uğradılar.” deniliyor.

Demek ki insan bin kere de olsa emr-i mâruf yapacak, nehy-i münker yapacak.

Kur’ân-ı Kerîm’de hikâye olunuyor. Böyle emr-i mâruf nehy-i münker yapan salih kimselelere eski kavimlerde denmiş ki;

لَمْ تَعْظُونَ قَوْمًا ۖ اللَّهُ مُهْلِكُهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا
شَدِيدًا ۗ قَالُوا مَعذِرَةٌ إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ

*Lime taizûne kavmeni’llâhu mühlikühüm ev muazzibühüm azâben şedîdâ.*⁴ “Allah’ın helâk edeceği veyahut şiddetli bir şekilde

⁴ 7/ A’râf, 164.

azaplandıracağı şu iflah olmaz, ıslah olmaz insanlara ne diye öğüt verip vaaz verip duruyorsunuz?”

“Boş verin! Tesir etmez, adam olmaz!” demek istiyor.

Kâlû ma'ziraten ilâ rabbiküm ve le-allehüm yettekûn. Onlar cevabında diyorlar ki; “Rabbimize bir mazeret olsun diye.”

Çünkü Allah o kavmi helâk edecek. Bunlar Rabbin huzuruna çıktıkları zaman diyecekler ki; “Yâ Rabbi! Biz vazifemizi yaptık, söyledik. Ama bu edepsizler dinlemediler.” diyecek. Mazeret olacak o.

Ve belki de dönerler. Bakarsın hiç ummadığın bir şekilde tesir eder söz, ummadığın bir insan yola gelir. Çünkü “Çıkmadık canda ümit vardır.” denildiği gibi, günahkâr bir insanın da doğru yola gelmesi her zaman mümkündür. Ümit kesmeyeceğiz. Doğru yola gelmezse bile biz mazeret sahibi olmuş olacağız o zaman.

“Ya sen bu kavmin içinde miydin be adam?”

“Evet yâ Rabbi, içindeydim.”

“Niye bunlar kötülükler yaparken engellemedin?”

“Engelledim yâ Rabbi! Söyledim ama dinlemediler.”

“Peki, senin mazeretin varmış. Tamam, haklısın, geç.”

Söylemeyenler cezayı çekecek.

Onun için, biz nerede bir günahı görürsek, milyon kere yapsalar, milyon kere müdahale edelim. Bıkmayalım. Onlar günahahtan bıkmıyorlar, biz de sevaptan bıkmayalım. Çünkü emr-i mâruf nehy-i münker sevap.

Adamlar günahahtan bıkmıyorlar, zehirden zemberekten bıkmıyorlar. Biz tatlıdan, baklavadan, şekerden, şerbetten niye bıkalım? Söyledikçe sevap kazanacağız. Ama güzel söyleyelim. Tatlı söyleyelim. Münasip tarzda söyleyelim. Onun kalbine girecek yolu [düşünerek] söyleyelim.

Bir tüccar anlatıyor: -Ticaret kitaplarında yazıyor bu-

“Bir fabrikaya mal satacaktım. Bir türlü müdürünü yola getiremiyorum, müdürü yola gelmiyor. Bana soğuk davranıyor. Huzuruna

kabul etmiyor. Benim pazarlamak istediğim, satmak istediğim malı bir türlü almaya yanaşmıyor. ‘Yahu ben bu adamı nasıl tavlarım, nasıl avlarım, nasıl kandırırım, nasıl ikna ederim?’ diye düşündüm, taşındım.” diyor adam. Düşünüyor taşınıyor. Mal satacak nihayet. Müdür beyin çocuğu varmış. Pul toplamaya meraklıymış, pul koleksiyonu yapıyormuş. “Gittim, çeşitli pullar buldum, müdür beyin kapısını çaldım: ‘Sayın Müdür bey, oğlunuz pul meraklısıymış. Bende de güzel pullar vardı, buyurun.’ dedim, aradaki buzlar çözüldü.” diyor.

Dünya işinde, ticaret işinde bir insan karşısında kendisine yüz vermeyen soğuk bir kimseye allem edip kallem edip malını satıp gönülünü almaya çalışıyor da biz âhîret adamları müslümanlar, bu yanlış yolda gidenleri doğru yola [çekmek için] niye böyle politika ve siyaset gütmeyelim? Cephemize insan kazanacağız. Bir insanı cehennemden kurtaracağız. Bir insanı ezilmekten, kazaya uğramaktan canını kurtaracağız, ruhunu kurtaracağız, mâneviyatını kurtaracağız. Niye çalışmayalım?!

Çalışmak lazım ama millet çalışmanın lüzumunu unutmuş, bir. İkincisi; kendisi cahil,

ne söyleyeceğini bilemiyor. “Ben ona ne söyleyeceğim?” Ama korkmayın. İnsanda iman oldu mu sözü tesir eder. Söyledikçe Allah size yardım eder. Bilmediklerinizi öğretir, yardımcı olur.

Muhterem kardeşlerim!

Onun için, aman emr-i mâruftan, nehy-i münkerden geri durmayalım ki Rabbimize mazetimiz olsun. Ve belki de dönerler. Bu kavim belki de döner. Bu kavim sürülmüş bir topraktı, her tarafını dikenler sardı. Bu kavim, bizim bu kavmimiz, bizim bu milletimiz; şehit torunları, mücahitlerin evlatları. Ama tarla uzun zaman ekilmedi, biçilmedi, dikenler çıktı şimdi. Çeşit çeşit dikenler; devedikenleri, çoban çökerten dikenleri... Tarla pıtıraklarla, [dikenlerle] doldu. Çalışacağız. Bu tarla müsaittir, münbittir. Bunları ayıklayacağız, temizleyeceğiz, dikenleri kökleyeceğiz, yine iyi olacak.

Bizim Ankarada 360 hane olacak bir site-miz var. Biz kurduk. Müslümanlar bir araya gelsin, rahat yaşasınlar, huzurlu olsunlar diye. Beş blok, 360 hane oluyor. Bu kadar, böyle bü-

yük bir site kurduk. Hep müslüman. Bütün Ankara bilir. Bir de camisi var. İçindeki insanlar hacıdır, hocadır. Camisinde imam yokmuş. Müftüye gitmişler, demişler ki;

“Bizim camiye bir imam lazım.”

“Neresi?” demiş.

“Özelif camisi” demişler.

“Ya git, size hoca vermiyorum.” demiş.

“Niye?”

“Ya orada yoldan kimi çevirseniz, bahçenin içinde gördüğünüz kimi çevirseniz, orada hem vaizlik yapar hem hatiplik yapar hem imamlık yapar hem müezzinlik yapar. Onların hepsi hoca.” demiş.

Bizim Özelif sitesi için böyle demiş.

Muhterem kardeşlerim!

Geçen gittiğimde, bizim hatunlarımız, kendi hanımlarımız mantoyla, başörtüyle orada geziyorlardı, bir bloktan öbür bloğa gidiyorlardı. Sitenin etrafı duvarla çevrili. Kendi bahçesi var. Bir bloktan öteki bloğa geçerken orada edepsiz delikanlılar oturmuşlar: “Başör-

tülülere ölüm!” Öyle bağırılmışlar. İyi, başörtülülere öldür! Artık sen burada şeytanlılarla, Fransa’dan, İngiltere’den gelme yosmalarla - gazetelerde resimleri var ya, kasap dükkanı gibi, böyle et resimleri- onlarla sen bu memlekette yaşa! “Başörtülülere ölüm!” Bak, bizim mahallemizde, bizim duvarlarımızın içinde, nereden gelmişse edepsiz, “Başörtülülere ölüm!” diyor.

Başörtülü senin babaannendi, anneannendi, ecdadındı. Anadolu’nun yüzde 80’i hâli hazırda başörtülü. “Anadolu’nun yüzde 80’ine, yüzde 90’ına, hatta yüzde 95’ine ölüm!” Sonra ne olacak? Yüzde 95’i ölsün. Sür hepsini toprağın altına, ondan sonra tamam! Şu insafsızlığa bak!

Allahu Teâlâ hazretleri akıl fikir versin!

Emr-i mâruf nehy-i münker yapacağız. Bu memleket elden gidiyor. Çünkü çocuklarımızı müslümanca yetiştiremiyoruz. Çünkü çocuklarımız İngiliz kültürüyle yetişiyor, Amerikan kültürüyle yetişiyor; kimisi Rus kültürüyle yetişiyor, kimisi Çin tipi komünizmi benimsemiş, kimisi Arnavutluk tipi komünizmi, sosyalizmi

benimsemiş, kimisi Rus tipi komünizmi benimsemiş. Dine çatıyor, imana çatıyor, ahlâka çatıyor. Her türlü edepsizliği meşru sayıyor! Hem de gazeteleri var, mecmuaları var; yazıyorlar, röportaj yapıyorlar. Homoseksüeller, müstehcen yaşayanlar, ahlâksızlar, edepsizler, fahişeler... Resimleri çekiliyor, röportaj yapılıyor. Onlar makbul. Her yerde makbul, her yerde kabul görüyor. Bu memleketin asıl sahipleri, has hâlis kültürünün, medeniyetinin mirasçıları, memleketin tapulu sahipleri; onlara ölüm!

Bu nedir?

Bu, bir milletin toptan sapıtmasıdır. Yakında başına bir felaket gelecek demektir.

Onun için, çalışacaksınız!

Benim asıl mesleğim edebiyatçılık. Edebiyatçuyım ben. Edebiyat fakültesinden mezunum, edebiyatçuyım. Ötekisi mühendis, berikisi doktor... Hepimiz çalışacağız! Sen esnafsın, berikisi ziraaatçı, ötekisi ticaretçi... Hepimiz çalışacağız! Hiç olmazsa bu yangından evlatlarımızı kurtaralım. Hiç olmazsa kendi evladını, Allah aşkına, senin gibi mü'min yetiş-

tir! Ama hacı efendi geliyor, bana dert yanıyor: “Hocam dertliyim. Hanım benim kafada değil. Çocuğum benim kafada değil. Çocuğum bana düşman!” diyor. Öyle bir berbat devirdemiz. Bu hâle gelmiş.

Çok çalışmamız lazım. Çok müessese kurmamız lazım. Çok eğitime eğilmemiz lazım. Terbiyeye önem vermemiz lazım. Terbiye müesseseleri kurmamız lazım. Orada çocuklarımızı yetiştirmemiz lazım. Birlik ve beraberlik olmamız lazım. Büyük şirketler kurmamız lazım. Kazançlarımızı oralardan temin edip dünya telaşından kurtulup âhirete çalışmamız lazım. Birlik beraberlik içinde yapılacak şeyler; tek başına olmuyor. Ateş olsam cirmim kadar yer yakarım; şu kadarcık yer yakarım, biter. O kadar. Topluca çalışmamız lazım. Hepiniz bir yerden bir fayda sağlarsınız.

Hocamız şöyle bir misalle anlatırdı. “Ben ümmîyim. Benim İslâm’a faydam olmaz.” demeyin. Derdi ki; “Bir bina yapılırken koca taşlara ihtiyaç vardır, onlar temele konulur.” Tuğlaya ihtiyaç vardır, kuma ihtiyaç vardır. İncecik, küçücük, küçük küçük taneler... Çakıla

ihtiyaç vardır. Çakıl lazım olan yerde kum getirsen, “Yok, bu ince geldi. Bana kalın çakıl lazım. Ben bununla kaba beton dökeceğim.” der. Şu numara kum getirsem? “Yok, ben şimdi ince sıva yapacağım. Bu kalın gelir.” der. Onun üstüne kireç lazım, şunu lazım, bunu lazım... Her çeşit insan İslâm’a kendi çapında fayda sağlayabilir. Hepimiz çalışacağız. Onun için “Hocalar çalışsın!” demeyin. “Caminin hocası vaaz versin, müftü konuşsun, vaiz konuşsun...”

Sapanca’da bir tane müftü var, dört beş tane cami var. O kadar imam var demek ki. Bir tane, iki tane vaiz vardır. Bir iki tane de benim gibi meraklı vardır. Ama Sapanca’nın nüfusu ne kadar? İstanbul’un nüfusu ne kadar? Memleketin nüfusu ne kadar? Buna mukabil çocuklara şerri öğreten, kumarı öğreten, içkiyi öğreten, onları kötü yollara çeken yerler ne kadar? Diskotekler, kumarhaneler, rezaletханeler, gizli yerler, afyon, esrar çekilen yerler, şunlar bunlar... Adını duymadığımız, kendisini bilmediğimiz neler vardır kim bilir! Geceleri ne rezaletler dönüyordur kim bilir! Biz altı

yedi tane kadro, şurada, hadi imanı, dini koruyacak kimseler; öbür tarafta şeytanın çerisi, askerleri tümen tümen, şeytanın ordusu tümen tümen! Sen hangi ordudansın? Rahman'ın ordusundan mısın, şeytanın ordusundan mısın?

Yerini tayin edeceksin, çalışacaksın, Allah'ın dinine yardım edeceksin.

إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ

*İn tensuru'llâhe yensurküm ve yüsebbit akdâmeküm.*⁵ “Sen Allah'a yardım edersen, Allah'ın dinine hizmet edersen Allah da sana yardım eder.”

Dünya ve âhiretin hayırlarını ihsan eyler.

Onun için, aman çok çalışalım! Memleket çok tehlikede! Ahlâken çok tehlikede!

Seneler geçtikçe hiç görmediğin şeyleri görüyorsun. Caminin avlusunda kızın koluna omuzuna atmış, beline elini [sarmış], o da onun boynuna sarılmış, öyle gidiyorlar. Mezarlığın yanından geçiyor, ibret almıyor.

⁵ 47/ Muhammed, 7.

Bizim meczup bir arkadaşımız var. Göm-
müşler cenazeyi, çıkmışlar. Bu taraf kabris-
tan, karşı taraf kabristan. Mücessem ibret... O
kabir taşları birer ibret manzarası bizler için...
Bakmış ki kabristanın, bu yolun ortasından bu
vaziyette, birbirlerine sarmaş dolaş sarılmış
bir çift geliyor...

Bu da moda oldu, bu da gâvuristandan
geldi bize. Eskiden yoktu. Benim ortaokul ta-
lebesi olduğum zamanlarda filan yoktu bu.
Yeni modalandı. Böyle sokaklarda sarmaşdolaş
gezmek, birbirlerine yaslanarak yampiri yam-
piri dolaşmak yeni modalandı.

Bizim arkadaş, meczup, gitmiş: “Size Al-
lah aşkına bir şey söyleyeceğim. Siz de Allah
aşkına elinizi vicdanınıza koyun, Allah aşkına
doğru cevap verin. İki tarafı kabristan olan şu
yolda sizin yürüyüşünüz doğru oluyor mu?” de-
miş. Onlar da bakmışlar karşılarında samimi
bir insan var; “Ağabey haklısın, doğru olmu-
yor.” demişler, toparlanmışlar.

Hırka-i Şerîf camiine gittim. Hırka-i Şerîf
ki Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efen-
dimiz’in Bürde-i Saadeti’nin bulunduğu cami.

Veysel Karanî hazretlerine -*kaddesallâhu sır-rahû*- hediye verdiği rivayet edilen hırkasının olduğu mübarek bir yer. Yatsıdan çıkıyorduk biz, baktım caminin avlusunda bir kız bir erkek sarılmışlar, caminin bu kapısından öbür kapısına... Ben biraz mülayim gibi sanırdım kendimi ama tepemin taşı attı.

“Burası cami, nasıl oluyor?!” dedim.

“Afedersiniz hocam, ağabeyim” filan dediler, hemen toparlandılar.

Demek ki emr-i mâruf nehy-i münker yapacağız, söyleyeceğiz. Söylenince “Bu memlekette olmuyor.” derler.

Bizim tanıdıklarımızdan bir tanesi Rusya’ya ticarî bir sebeple, mal almak mal satmak için gitmiş. Oradan da Türk beldelelerine geçmiş. Yolda Rus kılavuz diyormuş ki; -Bilmiyor. Giden kimse dindar ama Rus nereden bilsin, bilmiyor- “Aman beyim! Burada gözüne sahip ol. Bu diyarda böyle hanımlarına filan bakarsan çok kızarlar bunlar, başına bir hal gelebilir. Aman terbiyeli dur!” Rus kılavuz bizim arkadaşına böyle diyor. “Ben de içimden kıs kıs güldüm, sevindim.” diyor. Yani ahali Rus’u

korkutmuş. Evet, istila altında ama namusuna yan baktırtmıyor demek ki.

Demek ki kardeşlerim, istesek istediğimizi yaptıracağız. Kabahatin yarısı dönüp bize geliyor. Onun için, Allahu Teâlâ hazretleri hepimize şevk versin, Allah yolunda çalışma şevki versin, çalışalım.

İkinci hadîs-i şerîfe geçelim.

الْبَحْرُ هُوَ الطَّهْرُ مَأْوَةُ الْجِلِّ مَيْتَتُهُ

el-Bahru hüve't-tahûru mâuhu ve'l-hıllu meytetühû.

f. Deniz Hayvanlarını Yemenin Hükümü

Peygamber Efendimiz buyurdu ki;

“Derya, deniz suyu temizdir.”

Zaten havz-ı kebîr oldu mu temiz oluyor. Suyu temizdir.

“Ve çıkan mahlukât yenir. Ölmüş bile olsa denizden çıkan mahlukât yenir.” buyurdu.

Bir keresinde bir sefere çıktı sahâbe-i kirâm. Askerler bir vazifeye cihada çıktılar. Torbalarında yiyecekleri kalmadı. Fukarâcık-

lar hurma alıyorlar. Fukarâ değil, âhiretin zenginini; ama bize göre yoksul, ellerinde bir şey yok. Torbalarına hurma alıyorlar, sefere çıkıyorlar. Ekmek yok, peynir yok, et yok, pastırma yok, sucuk yok, yumurta yok, bir şey yok. Hurmayla... Diyar diyar gezecekler de düşmanla çarpışacaklar. Hurmaları da bitmiş, suları da bitmiş, hiçbir şeysiz kalmışlar. Denizden karaya vurmuş bir balık görmüşler. Etini yememişler. “Ya yasaksa, ne olacak?” diye. Peygamber Efendimiz; “Ölüsü de yenir. Deniz temizdir ve içindeki mahlukât yenir.” diye buyurmuş.

Belki o sebeple dememiştir, başka sebeplerle demiştir. Bu hadîs-i şerîfin sebep-i vürûdu belki o değildir; ama derya temizdir, temizleyicidir. İnsan girer, abdest alır, yıkanır, gusül alır. Ve içindeki şeyler de avlanır, yenilir.

Üçüncü hadîs-i şerîf:

الْيَمِينُ عَلَى نِيَّةِ الْمُسْتَحْلِفِ

el-Yemînu alâ niyyeti'l-müstahlifi.

Üçüncü hadîs-i şerîf, Müslim'in rivayet ettiği bir hadîs-i şerîf.

g. Yeminin Dindeki Yeri

Yemin, “vallahî” demek, “Kur’an’a and olsun ki!” veya şöyle böyle diye yemin ediliyor çeşitli şekillerde...

Yemin nasıl olacak?

Mesela birisine “Yemin et.” diyorsun. O da aklından başka bir şey düşünüyor. Sağ ayağını kaldırıyor, sol ayağını kaldırıyor, yemin ediyor. Doğru olmayan bir şeye yemin ediyor. Veyahut zihninden başka bir şey geçiriyor, “Tamam, öyle.” diyor, yemin ediyor. “Ama ben ona yemin ettim.” diyecek. Yok, öyle değil.

“Yeminde yemini isteyen kimsenin niyeti esastır.”

el-Yemînu alâ niyyeti'l-müstahlifi. Sana yemini teklif eden kimsenin söylediği şeyin cevabıdır verdiğin cevap. Sen zihninden bir şey geçirmişsin, katakulli yapıyorsun; o değil.

Adam diyor ki;

“Ben yokken sen benim malımı buradan aldın mı?”

O da zihninden geçiriyor ki;

“Evet, ben bunun malını aldım ama; malını aldım -mesela- mülkünü almadım.” diye, “almadım” diye yemin ediyor. “Mülkünü almadım, mülkü orada duruyor.” diye. Veyahut “Ali’nin malını almadım.” diye başka bir niyet güdüyor.

Öyle şey yok. O sana ne teklif ederek, neye yemin ettiriyorsa seni, niyet odur. Niyet ona göredir. Öyle yalan dolan yemin olmaz. Sana böyle “Şu şu şu şöyle midir?” diye [soran] kimsenin niyetidir esas olan. Sen “evet” veya “hayır” dedin mi, ya ona göre yalancı olmuş olursun ya da doğruyu söylemiş olursun. Ona dikkat etmek lazım. Dua da öyledir, niyet de öyledir.

Bundan sonraki hadîs-i şerîf:

h. İslamda Niyet

إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَّا
نَوَى، فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ
فَهِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ، وَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ
لِدُنْيَا يُصِيبُهَا، أَوْ امْرَأَةٍ يَتَزَوَّجُهَا، فَهِجْرَتُهُ إِلَى
مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ

*Inneme'l-a'mâlu bi'n-niyyât ve innemâ
li-küllî'mri'in mâ nevâ fe-men kânet hic-
retühû ila'llâhi ve rasûlihî fe-hicretühû
ila'llâhi ve rasûlihî ve men kânet hicretühû li-
dünyâ yusîbühâ ev imraetin yetezevvecühâ ve
hicretühû ilâ mâ hâcera ileyhi.*

Çok mühim olan hadîs-i şerîflerden birisi-
dir bu hadîs-i şerîf. Dinin bütün ahkâmı zâyî
olsaydı, kitaplar filan kaybolsaydı, ana konu-
ları anlatan üç dört tane hadîs-i şerîf vardır,
onlar insanın doğru yolu bulmasına, iyi müslü-
man olarak yaşamasına yine ışık tutardı, diye
ulemâmız söylemiş. O üç dört hadîs-i şerîften
birisi de budur.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

“Ameller niyetlere göre sevap kazanır.”

O ameli yapmaktaki niyeti neyse ona göre sevap kazanır veya sevap kazanamaz, günah kazanır. Yani amelin kendisinin dış görünüşü önemli değildir, niyeti önemlidir. Arkasından; “Her kişinin niyet ettiği şeyin karşılığı vardır.” diyor.

Mesela bir kimse hicret etmiş. Mekke-i Mükerreme’yi bırakmış, Medine-i Münevvere’ye, Peygamber Efendimiz’in peşinden o da hicret etmiş. Terk-i diyar etmiş, malını, dükkânını, evini, akrabasını bırakmış; Allah rızası için, din nâmına hicret etmiş. Eğer bu, Allah ve Resûlü için hicret etmişse tamam, hicreti makbuldür. İyi. Çok büyük sevap kazanacak. O hicret edenler, o muhacirler, sahabenin üstün zümresi olmuş oluyor, çok sevap kazanacaklar. Ama hicreti dünyalık içinse... “Ben Medine’ye gidersem şu kadar para kazanırım. Şu kadar mala sahip olurum. Burada zaten işim bozulmuştu. Öbür tarafta da alacaklarım vardı, onu da alayım. Şunu da yapayım...” gibi binbir çeşit sebep olabilir. Bir dünyalık sebe-

biyle, elde edeceği bir menfaat sebebiyle hicret ederse... Veyahut “Medine’de bir güzel kadın vardı. Ben gider onunla nikâhlanırım. Zaten gözümde hiç hayali gitmiyordu, aklımdan da çıkmıyordu. Gece gündüz onu düşleyip hayalleyip duruyordum. Tamam, gider onunla evlenirim. Ben de hicret edeyim.” Bir kadın için hicret etmişse o sevap alamaz. Hicreti o kadardır. O kadını elde eder, o malı elde eder; ama âhiret sevabı kazanamaz, diyor.

Her işimiz böyledir. Namaz böyledir, oruç böyledir, hac böyledir. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

“Hacca gidenlerin kimisi alışverişçi, tüccar olarak gider; kimisi gezintici, seyyah olarak gider.”

“Bakalım o diyarlar nasılmış? Dağları nasıl, ovaları nasıl, manzarası nasıl? Örfü nasıl, âdeti nasıl? Çok merak ediyorum ya! Meraktan kırılıyorum.”

Sen turist hükmüne girersin.

Ötekisi de; “Ben buradan şu kadar mal götüreyim, oradan şu kadar alayım. Burada pahalı olan şeyleri orada ucuza alıp burada satırım, haccım da bedavaya gelir.”

Sen tüccar sınıfındansın.

Âhiret amelleri Allah rızası için yapılacak. Allah rızası için yapılmayınca bir sevap kazanamaz.

Onun için, hangi işi yapıyorsak, her işimizde niyetimizi kontrol edelim. Niyetimizde bir çarpıklık, çatallılık, acayıplık varsa o işi yapmayalım. Niyeti hâlis tutturalım. Hâlis niyetle iş yapalım. Allahu Teâlâ hazretleri hâlis niyetle yapılan amelleri kabul ediyor, ötekileri etmiyor.

“Hocam ben bu işi yarı yarıya, hem dünyayı düşündüm hem âhireti düşündüm, hem şunu elde edeyim istedim hem de bunu...”

Allah ortaklık kabul etmiyor. O zaman hepsini reddediyor. Hepsi, tepeden tırnağa, sırf Allah rızası için olması lazım!

Öylece her işini Allah rızası için yapmayı Allah cümlemize nasip eylesin.

Dinin aslı, esası o kalp temizliği ve iyi niyettir. O temiz kalbe, o iyi niyete Rabbimiz cümlemizi sahip eylesin.

Ömrünüzü hayırlı ömür eylesin. Rabbimizin huzuruna sevdiği razı olduğu kul olarak varmayı nasip eylesin.

Bi-hürmeti esrârı sûreti'l-Fâtîha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
27 Zilhicce 1407 / 22.08.1987
Sapanca/ Sakarya

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

